Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 | JOI, 19 MARTIE 1992 | NR. 39 (17909) | PREȚUL 1 rub. Fax 23-35-01.

HOTĂRÎREA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

privind situația din stînga Nistrului și din alte localități ale republicii

În situația actuală, cînd forțele separatiste și formațiunile banditești de mercenari au declanșat o agresiune militară împotriva Republicii Moldova, care se soldează cu multe pierderi de vieți omenești și care pune în pericol integritatea teritorială a statului, Parlamentul Republicii Moldova cheamă la consolidarea tuturor forțelor patriotice, formațiunilor politice și celor de altă natură, la susținerea luptei eroice a cetățenilor din stînga Nistrului împotriva intervenției.

În scopul acordării de ajutor urgent organelor legitime ale puterii de stat și populației din această zonă, Parlamentul Republicii Moldova hotărăște:

1. Guvernul va întreprinde toate măsurile necesare pentru normalizarea situației din localitățile supuse agresiunii și va informa zilnic Parlamentul asupra acestor măsuri și asupra evoluției evenimentelor.

2. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Chișinău, 17 martie 1992.

LA SESIUNEA VIII A PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Statul și armata lui

Marți, 17 martie, sesiunea Parlamentului Republicii Moldova și-a continuat lucrările, luînd în discuție în ședință închisă situația social-politică, ce s-a creat în urma intensificării acțiunilor războinice ale formațiunilor paramilitare din Transnistria. Informația respectivă a fost prezentată de Președintele Republicii Moldova, dl Mircea Snegur, și o serie de invitați din numărul bărbaților acestei zone a republicii. Discuțiile au fost ardente și s-au încheiat după orele 21.00 cu adoptarea unei hotărîri, care va fi dată publicității.

În ședința de după masă a mai fost adoptat pachetul de legi ale Republicii Moldova — patru la număr — referitoare la formarea Trupelor Armate ale Moldovei: cu privire la apărare, cu privire la Forțele Armate, cu privire la obligația militară a cetățenilor Republicii Moldova, cu privire la asigurarea socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor. Fiind prezentate demult în Parlament și bine studiate de deputați, ele nu au stîrnit nici un fel de discuții și au fost votate, să zicem așa, dintr-o răsuflare, aleșii poporului ținînd cont și de faptul că în actualele condiții de dezagregare definitivă a fostului imperiu Moldova nu va putea supraviețui fără a avea instituțiile militare, indispensabile unui stat în scopul apărării libertății și integrității lui.

Ieri Parlamentul și-a continuat lucrările, luînd în discuție chestiuni de ordin social-economic, ce nu mai suportă amînare, din ordinea de zi adoptată anterior.

(Cor. «M.S.»).

Cît costă o «republică», dacă omul nu costă nimic...

TIRASPOL. (De la corespondentul nostru). De la 6 martie încoace doamna Xenia Jivotkov nu-și poate găsi astîmpărul. Se apropie de orice trecător și îl imploră cu lacrimi în ochi: poate ați auzit ceva despre Anatol Jivotkov, mi-a dispărut feciorul... Și începe a-i demonstra o fotografie — un bărbat cu barbă, cu priviri pătrunzătoare, îmbrăcat în veșmînt de călugăr și o altă fotografie — aceeași față dar îmbrăcat obișnuit.

Anatolie Alexandru Jivotkov s-a născut în anul 1946 la Tiraspol, a absolvit școala medie din oraș, apoi o școală de pictură și în acelaș timp un seminar duhovnicesc. A lucrat un timp la biserica din Tighina, apoi la cea din satul Sucleia (Slobozia). În ultimul timp lucra în calitate de pictor grafician la direcția de comerț din Tiraspol. E un om cinstit, principial, obiectiv, patriot al Republicii Moldova. La 6 martie curent s-a dus de dimineață la lucru și nu s-a mai întors.

După noapte vine zi?..

VULCĂNEȘTI. (De la corespondentul nostru). După o perioadă relativ îndelungată de «ilegalitate», orășelul este patrulat de cei datori s-o facă — poliția raională. Locuitorii au remarcat încă un detaliu de «trafic»: în fond, au dispărut grupurile așa-zisului detașament de autoapărare, membrii cărula pînă nu demult colindau străzile înarmați cu pistoale-automat, asumîndu-și, chipurile, «menținerea ordinii publice».

În viziunea detașamentului în cauză ordinea publică înseamnă o tensionare neîncetată a situației social-politice în localitate, el și constituind, de fapt, factorul primordial al escaladării criminalității: în ultimul timp la Vulcănești se crease o atmosferă de teroare, de groază permanentă în mediul populației.

«Paharul răbdării» s-a umplut la trei martie a.c., cînd trei gardiști aflați în stare de ebrietate au năvălit în școala tehnico-profesională. Alinîndu-i pe elevi în curte, i-au molestat și i-au somat cu un revolver (după cum s-a stabilit, revolverul era unul din cele ce au dispărut în luna noiembrie, cînd a fost incendiat sediul poliției) și o grenadă. Au devastat cantina, au frustrat maiștrii. A doua zi la școală au venit alți gardiști, care-i «interogau» pe pedagogi și pe elevi: «Cine din voi a ajutat să fie reținuți ai noștri?». Noi dispunem de destule mijloace, pentru ca timp de două ore să vă nimicim și pe voi, și poliția».

Peste cîteva zile a fost convocată o consfătuire a conducătorilor întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor în orășel. Hotărîrea a fost aproape unanimă: a desființa «detașamentul de autoapărare». În prezent, însă, el nu se mai subordonează primăriei, ci Comratului. «Nu vă ne-ați dat amre, nu vă ne veți dezarma», declară gardiștii.

Decret al Președintelui Ucrainei

KIEV. (Moldova-pres). Președintele Ucrainei, Leonid Kravciuk, a emis un decret privind măsurile de protecție a graniței de stat a Ucrainei cu Republica Moldova. Comitetul de stat pentru paza granitei de stat a Ucrainei, de comun acord cu Ministerul Afacerilor Interne, Garda națională, Serviciul de Securitate, Comitetul vamal de stat ale Ucrainei, li s-a prescris să organizeze paza granitei de stat cu Republica Moldova în scopul de a asigura apărarea și inviolabilitatea teritoriului Ucrainei, securitatea cetățenilor ei, ocrotirea ordinii publice în raioanele de la frontiera cu Republica Moldova, de a nu admite pătrundera prin teritoriul Ucrainei a grupărilor armate și altor persoane care să încalce granița de stat și frontiera vamală.

În legătură cu aceasta, în limitele a 50 de kilometri de la granița de stat cu Republica Moldova se instituie provizoriu o zonă cu regim special. Tot provizoriu, se suspendă călătoriile în grup ale cetățenilor Ucrainei și altor state în Republica Moldova prin teritoriul Ucrainei, precum și folosirea mijloacelor de transport în acest scop.

Condamnăm acțiunile banditești

Condamnăm cu cea mai mare asprime acțiunile banditești ale criminalilor de stat în frunte cu Smirnov, Mărăcuță, Finaghin și compania îndreptate spre destrămarea statului independent și suveran Moldova.

Cerem categoric Guvernului Moldovei să aresteze imediat căpeteniile bandiților și să-i predea Judecătoriei Supreme a Republicii Moldova pentru a fi trași la răspundere.

Cerem convocarea imediată a unei ședințe comune a Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, la care să fie invitați conducătorii Federației Ruse și Ucrainei, pentru a stabili definitiv pozițiile acestor țări față de banditii care au declanșat un război civil în Moldova din stînga Nistrului.

Chemăm întreaga populație cu suflet și spirit sănătos, indiferent de naționalitate, la coeziune civică, iar în caz de necesitate și la sprijinirea poliției Moldovei și gărzii naționale, care în sfîrșit trebuie să fie creată pentru apărarea independenței, suveranității și integrității Patriei noastre scumpe.

Cerem să fie creat un comitet special pentru asigurarea mobilizării voluntarilor la apărarea Patriei.

Pedeapsă aspră criminalilor și bandiților care tind să prefacă Moldova într-un focar militar și să restabilească regimul totalitar comunist sovietic deja răposat!

Declarația a fost adoptată în unanimitate la mitingul din 16 martie 1992, or. Bălți, Piața Alecsandri.

Ce căutăm la cosmodrom?

Prin acest organ de presă vreau să mă adresez conducerii republicii, la rugămintea mai multor ostași moldoveni de la cosmodromul Plesețk.

Dragi compatrioți, lămuriți-ne, cu ce ocazie noi mai continuăm să apărăm interesele unei țări străine, mercenarii căreia își fac de cap la noi acasă? Cum credeți, cu ce inimă privim televizorul, văzînd cum cazacii trebăluiesc în casa noastră proprie? Cum putem să mai răbdăm, cînd părinții, frații și surorile noastre sînt înjosiți și puși în pericol de acești cotropitori.

Organele de presă locale sînt împestrițate cu tot felul de insulte la adresa poporului moldovenesc. Dragii noștri, treziți-vă din somnul cel de mai mult de 50 de ani și simțiți-vă gospodari pe pămîntul strămoșesc!

La întîlnirea din Mensk, domnul președinte Mircea Ion Snegur n-a iscălit nici un document în ceea ce privește conducerea și finanțarea forțelor strategice, atunci de ce noi mai rătăcim pe aceste meleaguri pline de radiație? Acasă este atîta de lucru, e nevoie de apărători ai Patriei, de brațe de muncă, iar noi pierdem timpul degeaba aici.

A. PASCARU.

Și cazacii sînt diferiți

ODESA. La Odesa a avut loc o reuniune a cazacimii ucrainene, în cadrul căreia a fost discutat planul de activitate pentru anul 1992.

După reuniune a avut loc un miting de protest împotriva șovinismului rus. Cazacii ucraineni sînt indignați de încercările de a crea în Crimeea și în Donbas a unor detașamente ale cazacimii ruse de pe Don. În opinia participanților la miting, cazacii ruși și-au demonstrat esența imperial-șovinistă participînd la conflictul transnistrean pe teritoriul Moldovei. La miting s-a adoptat un apel către Sovietul Suprem și Guvernul Ucrainei de a nu permite formarea în Ucraina a subunităților armate ale cazacilor.

Declarație a M.A.E. al Ucrainei

În legătură cu evenimentele care au loc pe teritoriul Republicii Moldova, în special în raioanele Transnistriei, limitrofe cu frontiera de stat a Ucrainei, Ministerul Afacerilor Externe al Ucrainei a făcut o declarație. În ea, între altele, se spune: evenimentele, care au loc în republica vecină, Moldova, nu pot rămîne fără o reacție adecvată, deoarece o consecință a lor o constituie violarea de formațiuni militare a frontierei de stat a Ucrainei, ceea ce reprezintă un pericol pentru suveranitatea Ucrainei ca stat independent, amenință să antreneze unele raioane de frontieră ale ei în această situație de conflict. Ucraina avertizează pe toți participanții la conflictul din Transnistria asupra inadmisibilității folosirii teritoriului ucrainean în scopuri proprii și își rezervă să ia măsurile ce se impun pentru a-și asigura securitatea națională. Ucraina cheamă părțile implicate în conflict să procedeze neîntîrziat la soluționarea pe cale politică a tuturor problemelor litigioase în vederea încetării vărsării de sînge, stabilizării situației, eliminării cauzelor conflictului, consolidării atmosferei de încredere și înțelegere reciprocă. În declarație se subliniază că o deosebită precauție și o abordare echilibrată trebuie să manifeste față de conflict trupele C.S.I. dislocate în această zonă.

(ITAR-TASS—Moldova-pres).

Fond special refugiaților

Asociația femeilor din Moldova, împreună cu Fondul republican al copiilor, a deschis un cont special de ajutorare a refugiaților din localitățile din partea stîngă a Nistrului care au fost și sînt nevoiți să-și părăsească vatra din cauza acțiunilor banditești ale separatiștilor și cazacilor, relatează «Moldova-pres».

CONTUL 707703 la Direcția operații a Băncii pentru dezvoltare socială, cod 700161303, cont de corespondență 280101763. Cu remarca pentru ajutorarea refugiaților.

Consiliul de conducere al Asociației se adresează totodată cetățenilor din satele aflate în afara pericolului și care dispun de condiții de cazare să primească pentru o anumită perioadă de timp familii de refugiați.

Tel. 23-33-23, 22-23-60.

Asociația femeilor din Moldova.

FORȚELOR ARMATE ALE LETONIEI NU LE PASĂ DE ZIUA UMORULUI

La 1 aprilie începe încorporarea premilitarilor în Forțele Armate ale Letoniei, informează RIA și Moldova-pres, citînd Ministerul Apărării al republicii. Tot în această zi va fi inaugurată Academia pentru Apărarea Națională a Letoniei, instituție ce va pregăti cadre de ofițeri. Primii ofițeri ai Letoniei își vor primi atestatul după 6 luni de studii, mai tîrziu academia urmînd să treacă la ciclul de învățămînt de 3-4 ani.

REABONAREA

Halal de așa ministru

Dragă redacție și mult stimate redactor-șef, dle Tudor Topal! În numele a 76 de abonați la cotidianul «Moldova Suverană» ne adresăm către Dumneavoastră cu o mare durere sufletească pe care ne-a pricinuit-o oficiul poștal din or. Orhei. Pe data de 11 martie ne-am adresat oficiului poștal cu rugămintea de a ne reabona la cotidianul «Moldova Suverană». Dar am primit un refuz categoric, motivînd faptul că reabonarea s-a terminat pe data de 10 martie.

Atunci am fost nevoiți să ne adresăm șefului oficiului din Orhei V. Velicoglo, care nu ne-a ajutat cu nimic.

De aceea sîntem nevoiți să ne adresăm redacției cu această plîngere. Prin ziarul «Moldova Suverană» am fost anunțați că reabonarea se face permanent la toate oficiile poștale din republică. Dar conducătorii oficiului poștal din Orhei au inventat «legile lor» și vor să ne lipsească de acest mult iubit ziar. Cu așa metode de lucru mii de cetățeni vor fi lipsiți de cotidianul preferat. Vă rugăm, deci, dle T. Topa, în calitate de redactor-șef, în calitate de deputat, să interveniți. Știe ministrul, dl T. Andros, de asemenea fărădelegi?

Alexandru CAZACU,
Alexandru STEPANENCO.
Orașul Orhei.

STIMAȚI CITITORI! Redacția primește semnale alarmante că în unele localități și oficii poștale se frînează intenționat reabonarea sub diferite pretexte: ba că abonamentele sînt întocmite numai pînă la orele 17, cînd oamenii sînt încadrați în procesul muncii, ba că oficiile poștale sîmbăta și duminica au repaos. Reamintim că reabonarea se face permanent la toate oficiile.

Ne adresăm direct poștașilor, cărora ziariștii le poartă un deosebit respect pentru sîrguință și devotamentul față de profesia lor modestă, mesageri neostenițî ai slovei tipărite. Cu asemenea indicații, cînd reabonarea pentru luna viitoare se încheie în primele zece zile ale lunii curente, cum s-a procedat la Orhei, cu o asemenea atitudine, cu un asemenea ministru, care habar n-are ce se face în structurile supuse lui, sînteți amenințați, stimați poștași, să vă pomeniți în timpul apropiat în tabăra șomerilor.

În calitate de deputat fac o interpelare ministrului Timofei Andros să informeze cititorii prin ziar cine poartă răspundere și cum sînt pedepsiți vinovații care au lăsat la Orhei 76 de oameni fără abonamentele rîvnite.

Tudor TOPA,
redactor-șef, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Presa lăsată în voia soartei

Dacă în anii de stagnare cultura noastră a supraviețuit și s-a impus cu opere de valoare de talie mondială, apoi în prezent ne aflăm în fața unei alternative stupide. Ceea ce nu au realizat comuniștii prin măsuri ideologice, țin să realizeze actualii diriguitori prin măsuri de ordin economic.

S-a procedat la o continuă scumpire a hîrtiei. La ora actuală pe baza «negocierilor» s-a ajuns la un preț de aproape 30 de ori mai mare al hîrtiei față de anul 1991. La aceste prețuri costul unei cărți de poezie riscă să ajungă la o sută de ruble, încît o bibliotecă personală va fi un lux irealizabil, iar o carte în casa omului va fi o adevărată rarități.

Oare pentrt această «descătușare» a culturii și, implicit, a libertății de expresie am luptat? Ce fel de libertate de expresie este aceasta în care ziarele — această forță patriotică și democratică — sînt gata să pășească pragul falimentului datorită așa-zisei liberalizări?! În toate statele democratice presa este susținută și sprijinită, indiferent de culoarea ei politică, — pentru a garanta dreptul la informare al cetățenilor. Iar la noi ea este lăsată în voia soartei. Păcat!

Viorel PAUL.
Or. Chișinău.

De ce nu avem hîrtie?

Vă răspund: într-o mare măsură pentru că nu sîntem gospodari.

În depozitele școlilor din raionul Ocnița de mai mulți ani se tot acumulează maculatură. Iar după trecerea la grafia latină, cînd calea spre depozit au luat-o aproape toate manualele, și nu numai din școlile române, ci și din cele ruse în legătură cu depolitizarea procesului de învățămînt — în multe școli nici nu mai există loc pentru depozitarea acestor manuale. Și nimeni nu se interesează de această avere, nu încearcă să-i găsească folosire.

Poate măcar economia de piață ne va face să ne uităm mai atent în jurul nostru, să folosim rațional ceea ce avem, inclusiv maculatura. Ne va face gospodari adevărați! Atunci vom plăti mai puțin și pentru hîrtia care costă tot mai scump.

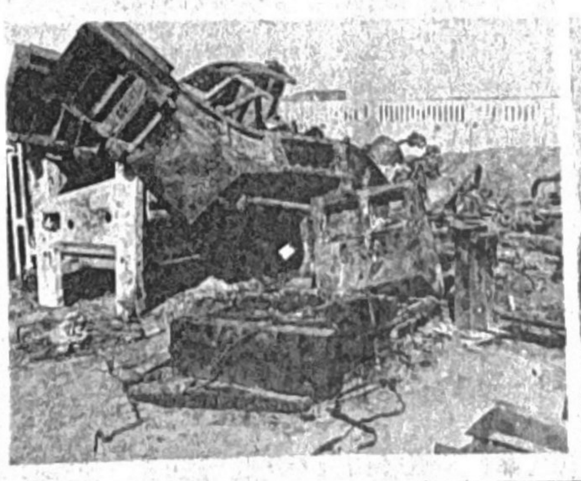
V. ROLINSCHI.
Or. Ocnița.

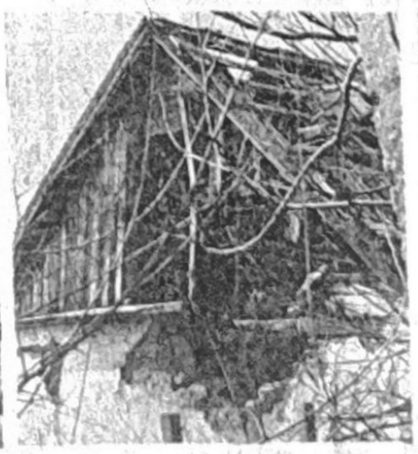
Țara ce se află în calea răului

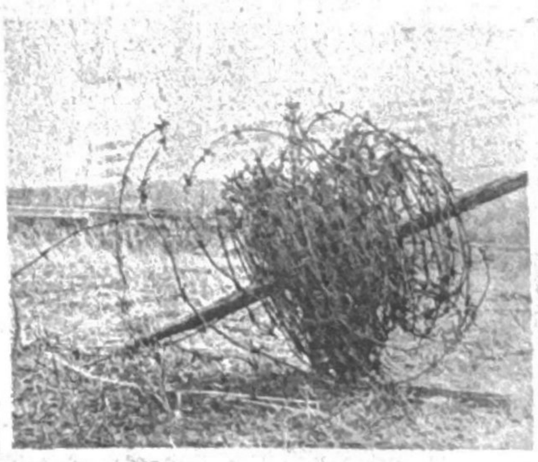

Profet a fost iubitul nostru cronicar, cu secole în urmă, cînd a spus că Moldova lui de atunci (și a noastră, de azi) e așezată în calea răutăților. Mulți barbari și-au rînjit colții la ea, mulți mișei și-au înfipt ghiarele în trupul ei — de la turci și pînă la ruși, aceștia din urmă, mai mizînd și azi pe spiritul lor imperial de cotropitori, incendiază pămîntul moldav multpătimit, demonstrîndu-și astfel (pentru a cîta oară!) esența firii lor de barbari.

Privești secvențele alăturate și te-nfiori de dezmățul declanșat de către cazacii-mercenari, veniți de pe aiurea, satane fără de casă și țară, sălbătăciuni de care n-a mai văzut omenirea. Case și poduri distruse, utilaj nou stropit cu benzină și ars, dar ce e mai groaznic — oameni pașnici uciși. Oprește, Doamne, satanele și fă-le stane de piatră aici și acolo de unde își iau calea, ca pleava prin lumea mare dornică de pace și viață, fă-le stane după chipul și originea celui care l-a plămădit ca să știe omenirea în vecii vecilor cine au fost și cine sînt.

IN FOTOGRAFII:

1. La numai cinci sute de metri de barbari acești oameni, dornici de viață, plini de grijile primăverii, pot deveni victime ale separatiștilor în orice clipă.

2. Tot așa precum au devenit victime și alți oameni, precum a fost distrus acest utilaj nou-nouț destinat pentru a fi instalat la fabrica de conserve din Cocnița, precum a fost bombardată casa aceasta nevinovată.

3. Nu, n-au reușit separatiștii criminali să tragă sîrma ghimpată prin inima unui popor. Și nici nu vor reuși, căci de strajă stau bravii noștri polițiști.

Foto de Tudor IOVU.